

TAT PRODUCTIONS & KINOLOGY
PRZEDSTAWIA

**ZŁAP POCIĄG
DO PRZYGODY!**

SZYBCY i SPRYTNI

FILM BENOÎT DAFIS & JEAN-CHRISTIAN TASSY

**MATERIAŁY POMOCNICZE DLA NAUCZYCIELI I NAUCZYCIELEK
DLA KLAS 1-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Film **„SPRYTNI I SZYBCY”** (2025) reż. Benoît Daffis, Jean-Christian Tassy opowiada o grupie zwierząt domowych przypadkowo podróżujących razem w pociągu ze sprytnym szopem, który zabiera się w podróż na gapę. Niczego niepodjęzrewający bohaterowie filmowi wpadają w pułapkę i muszą stawić czoła żadnemu zemsty borsukowi, który przejął kontrolę nad pędzącym pociągiem pozbawionym ludzkich pasażerów.

W obliczu zagrożenia początkowo nieufnie do siebie nastawiona grupa obcych sobie postaci zaczyna działać ramię w ramię, by ocalić siebie i nowych przyjaciół. Projekcja filmowa zaprasza do zatrzymania się z uczniami i uczennicami nad istotą współpracy i unikalnymi supermocami każdej jednostki działającej na rzecz siebie nawzajem.

Dominika Cieślukowska – Psycholożka, trenerka, superwizorka umiejętności społecznych. Od ponad 20 lat szkoli (także zagranicą) w zakresie budowania szkolnych i klasowych wspólnot. Mentorka w Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej.

TEMAT:

JEDEN ZA WSZYSTKICH, WSZYSCY ZA JEDNEGO. O SILE SUPERMOCY WE WSPÓŁPRACY

Adresaci: klasy I–III szkoły podstawowej | Czas trwania: 45 min

Podstawa programowa:

II. 1–2, 6. W zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich,
- umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób,
- potrzebę tworzenia relacji,
- umiejętność uświadamiania sobie uczuć przeżywanych przez inne osoby z jednoczesną próbą zrozumienia, dlaczego one występują, a także różnicowania form ich wyrażania w zależności od wieku.

III. 1–2, 5. W zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga świadomość wartości uznanych przez środowisko domowe, szkolne, lokalne i narodowe;

- potrzebę aktywności społecznej opartej na tych wartościach,
- umiejętność nazywania poznanych wartości,
- oceny postępowania innych ludzi, odwoływania się w ocenie do przyjętych zasad i wartości,
- umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach.

Cele ogólne:

- uczenie się nazywania różnych cech i ról społecznych we współpracy grupowej,
- wspieranie kształtowania samoakceptacji i poczucia własnej wartości,
- budowanie i rozwijanie relacji w grupie dzięki lepszej znajomości swoich mocnych stron,
- wzmocnienie poczucia przynależności do klasy, lepszego zrozumienia różnorodności, podobieństw i różnic między sobą.

Cele szczegółowe:

- doskonalenie umiejętności analizy filmu: chronologii zdarzeń, bohaterów, znaczenia tytułu,
- nazywanie własnych odczuć i ocen wobec obejrzanego materiału,
- ćwiczenie pracy w grupach,
- wymiana poglądów,
- nazywanie wad i zalet,
- docenianie mocnych stron i ich znaczenia dla współpracy u różnych typów postaci.

Metody pracy:

praca własna, w grupach, wymiana poglądów i współpraca na forum, aktywności analityczne, plastyczne, ruchowe

Słowa kluczowe:

współpraca, wady i zalety, supermoce, pomaganie sobie nawzajem

Materiały pomocnicze:

- wydruki załączników zadania z materiału aktywności,
- małe karteczki (typu post-it), większe kartki (min. A4),
- kredki/flamastry,
- worek na kartki do losowania

Przed zajęciami:

wydrukuj załączniki, pochowaj po całej klasie karteczki (tyle, ile osób, ewentualnie o kilka więcej – miej zapas wydruków, na wypadek gdyby nie wszystkie kryjówki zostały odnalezione)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Etap I: Omówienie wrażeń po filmie (3 min)

Poproś, by każdy się zastanowił, jak ocenia obejrzany film. Można dać oceny w skali od 1 (bardzo słaby film) do 5 (bardzo dobry film).

Powiedz, że teraz po kolei będziesz wypowiadać cyfry, a osoby, które oceniły kreskówkę na tę ocenę, podniosą rękę. Wypowiedz po kolei cyfry od 1 do 5 – przy każdej ocenie rób pauzę, tak by wszyscy mogli zobaczyć, jak grupa oceniała film.

Zachęć do wypowiedzi na forum kilka osób, którym film się podobał, które nie są z niego zadowolone, i te, które oceniły go średnio.

Etap II: Obserwacje i analiza materiału filmowego (20 min)

A. Rozwój wydarzeń (5 min)

Pokaż na forum wydruki ze scenami z filmu (załącznik nr 1) i zachęć, by klasa zdecydowała wspólnie, w jakiej kolejności ułożyć sceny, by odwzorować przebieg filmowej historii. Zapytaj, czy któraś scena nie została przytoczona, a była ważna dla uczniów i uczennic.

Jeśli chcesz rozruszać grupę, możesz zaprosić do utworzenia małych grupek i wybrania jednej sceny do pokazania na forum w postaci zatrzymanego momentu (stop-klatki) z przebiegu filmu.

B. Tytuł filmu (2 min)

Zapytaj, dlaczego film nosi taki, a nie inny tytuł i czemu opisuje bohaterów jako szybkich i sprytnych. Poczekaj na różne pomysły (np. „szybcy, bo musieli szybko działać, zanim rozbije się pędzący pociąg”, ale też „szybcy, bo dość szybko nawiązali znajomość”; „sprytni, bo przechytrzyli borsuka”, ale też „sprytni, bo mądrze korzystali ze swoich supermocy”).

C. Bohaterowie (12 min)

Następnie podejmij z klasą aktywność polegającą na dobraniu imion do bohaterów (z materiału activity). Gdy wszystkie główne postaci zostaną przywołane, zachęć uczniów i uczennice, by wstali z ławek i poszukali schowanych po całej klasie portretów bohaterów (załącznik nr 2) – rozłóż tyle karteczek z bohaterami, ile jest dzieci w klasie tego dnia. Postaraj się, by portret danego bohatera powtarzał się podobną liczbą razy, np. Madzia – 5 razy, Sokół – 5 razy i inni po 5 razy.

Gdy wszystkie karteczki zostaną zebrane i ułożone w jednym miejscu (np. na stole nauczyciela), poproś, by każdy wziął jedną z nich i poszukał osób, które mają na swoich karteczkach tego samego bohatera.

W ten sposób stwórzcie małe zespoły. Każdy z nich ma za zadanie opisać swoją postać: jaki jest ten zwierzak, jakie ma cechy (wady i zalety), co się Wam w nim podoba, a co nie, co robił podczas filmu?

Zaproś każdy zespół do krótkiego omówienia swojego bohatera najpierw w podgrupce, a potem na forum.

Etap III: Podsumowanie (10 min)

Powiedz, że żeby pociąg mógł zostać uratowany, każdy był potrzebny, każdy się na coś przydał, bo bohaterowie się uzupełniali i współpracowali ze sobą.

Zapytaj grupę:

- co to jest współpraca?
- co ludzie robią kiedy współpracują?
- w jakich sytuacjach widzieli współpracę/ współpracujące osoby?

Zapisz na środku tablicy słowo WSPÓŁPRACA i spisuj skojarzenia, myśli, przykłady.

Na koniec podsumuj definicję przywołując uproszczoną definicję inspirowaną Wikipedią oraz Słownikiem języka polskiego PWN:

Współpraca to praca razem z innymi.

Polega na tym, że pomagamy sobie nawzajem i robimy coś wspólnie.

Gdy współpracujemy, jesteśmy mili dla siebie i słuchamy innych.

Dzięki współpracy grupa lepiej sobie radzi i szybciej osiąga cel.

To jak zgodne działanie różnych części ciała albo wszystkich elementów maszyny, które razem sprawiają, że wszystko działa poprawnie.

Więcej:

→ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wsp%C3%B3%C5%82praca>

→ <https://sjp.pwn.pl/sjp/wspolpraca;2538059.html>

Ustalcie razem na forum jak współpracowały zwierzęta, jaka była rola w ratowaniu pociągu każdego bohatera (możecie przytoczyć te same lub inne / więcej postaci niż w poprzednim ćwiczeniu). Jaka cecha danej postaci najbardziej się przydała jej samej i innym?

Przypomnijcie sobie sceny, które pokazywały role i znaczenie każdego zwierzaka.

Etap IV: Zastosowanie wiedzy (15 min)

A. Przywołajcie na forum wiele najróżniejszych zwierząt – przynajmniej tyle, ile jest osób w klasie. Spisuj na małych kartkach nazwy zwierząt, podczas gdy dzieci będą je wymieniać (jedno zwierzę = jedna karteczka). Wrzuć wszystkie karteczki do jednego worka i pozwól każdemu dziecku wylosować po jednym zwierzęciu.

B. Rozdaj kartki papieru i poproś, by każde dziecko naszkicowało swoje zwierzę i narysowało lub napisało jedną jego supermoc – cechę, która przydaje się we współpracy, tworzy dobrą atmosferę, ułatwia wspólne działanie czy rozwiązywanie problemów. Zachęć do kreatywności i poszukania supermocy w każdym zwierzęciu (np. pies powszechnie uważany jest za wiernego towarzysza, lojalnego, przywiązującego się. A jaką supermoc ma komar? Jest szybki, ale też konsekwentny, dąży do celu, nie poddaje się).

C. Po zakończeniu prac rozłóżcie kartki po całej sali w sporej odległości od siebie. Przy każdej z nich niech stanie autor rysunku. Zaczniście od dowolnego rysunku: niech jego autor/autorka przeczyta lub wypowie przypisaną przez siebie supermoc. Każdy z klasy, kto czuje, że ma tę cechę, niech podeszcie i stanie bliżej plakatu. Powtórzcie to z każdym rysunkiem.

D. Podziękuj za udział w lekcji i za aktywność. Podsumuj, czego się uczyliście, czego mogliście dowiedzieć się o sobie i od siebie. Przytocz, jakich supermocy jest w klasie na ten moment najwięcej, i zachęć do rozwijania kolejnych cech, które pomagają być razem w klasie, współpracować i wspierać się w trudnych sytuacjach.

ZAŁĄCZNIK NR 1

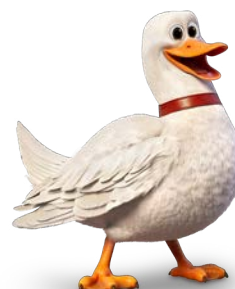
Ułóż chronologicznie kadry z filmu poprzez wpisanie w pola cyfr w odpowiedniej kolejności.

ZAŁĄCZNIK NR 2

Wytnij karty.

TEMAT:

NIE „JA, JA, JA” – TYLKO „MY, MY, MY”. O SILE WSPÓŁPRACY

Adresaci: klasy IV–VI szkoły podstawowej | Czas trwania: 45 min

Podstawa programowa:

Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej to m.in.:

- sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych;
- poszukiwanie, porządkowanie informacji,
- kreatywne rozwiązywanie problemów,
- rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych,
- praca w zespole i społeczna aktywność.

Cele ogólne:

- uczenie się budowania klimatu i doceniania zachowań wpływających na współpracę grupową,
- budowanie i rozwijanie relacji w grupie dzięki lepszej znajomości zasad kooperacji,
- wzmocnienie poczucia przynależności do klasy, lepszego zrozumienia różnorodności, podobieństw i różnic między sobą.

Cele szczegółowe:

- doskonalenie umiejętności analizy filmu: chronologii zdarzeń, bohaterów, znaczenia tytułu,
- nazywanie własnych odczuć i ocen wobec obejrzanego materiału,
- ćwiczenie różnych formatów pracy: indywidualnej, w parach i grupach,
- wymiana poglądów.

Metody pracy:

praca własna, w grupach, wymiana poglądów i współpraca na forum, aktywności analityczne, plastyczne, ruchowe

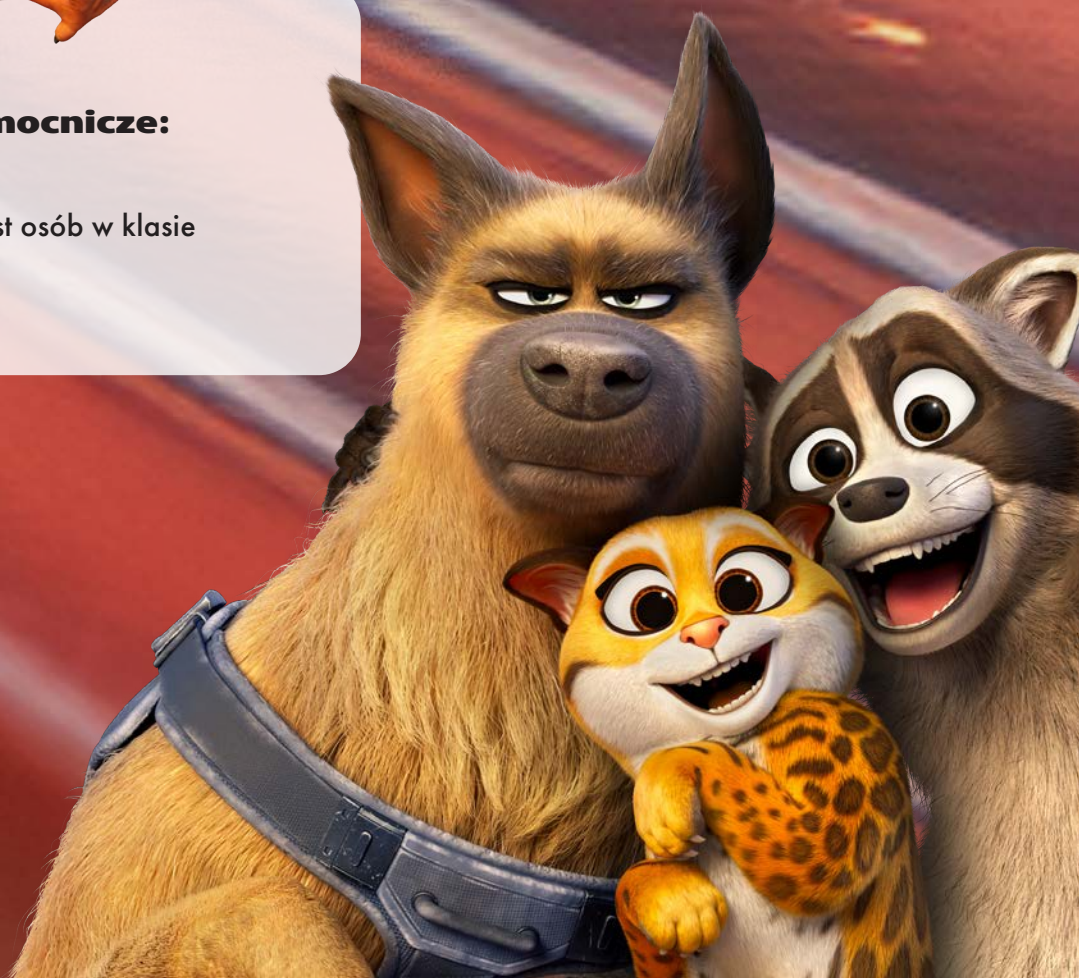
Słowa kluczowe:

podobieństwa i różnice, współpraca, pomaganie sobie nawzajem, budowanie klimatu klasy współpracującej

Materiały pomocnicze:

wydruki załącznika
w tylu kopiach, ile jest osób w klasie

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Etap I: Omówienie wrażeń po filmie (3 min)

Zaproś uczniów i uczennice do rozmowy w parze z osobą, obok której siedzą. Poproś o wymianę wrażeń z filmu. Możesz podsunąć kilka pytań pomocniczych:

- Co sądzicie o filmie?
- Co Wam się w nim podobało, a co nie podobało?
- Z jakim bohaterem/bohaterką filmu najbardziej się utożsamiacie i dlaczego?
- Jaka scena przykuła uwagę, została zapamiętana, rozbawiła Was, zaciekawiała, zasmuciła, wywołała inne emocje (jakie)?

W podsumowaniu na forum poproś o podniesienie ręki w pierwszej kolejności przez wszystkie osoby, którym film się podobał, potem przez osoby, którym film nie przypadł do gustu, a na koniec przez osoby, które nie mają zdania. Poproś o kilka komentarzy do każdego typu osądu filmu.

Etap II: Obserwacje i analiza materiału filmowego (25 min)

A. Rozwój wydarzeń (7 min)

Narysuj na tablicy pięć pustych prostokątów i poproś, by każda osoba zastanowiła się przez chwilę, które pięć kluczowych scen opowiada o przebiegu wydarzeń w filmie.

Zbierz na forum po kilka propozycji do każdego z prostokątów – zobaczcie, które sceny (podobne czy raczej inne) zostały przywołane przez poszczególne osoby z klasy. Zapytaj, czemu niektórzy podobnie opisują przebieg oraz z czego wynikają ewentualne rozbieżności (ktoś przywołuje daną scenę, a druga osoba – inną).

B. Tytuł filmu (3 min)

Zapytaj, dlaczego film nosi taki, a nie inny tytuł i czemu opisuje bohaterów jako Szybkich i sprytnych? Poczekaj na różne pomysły (np. „szybcy, bo musieli szybko działać, zanim rozbije się pędzący pociąg”, ale też „szybcy, bo dość szybko nawiązali znajomość”; „sprytni, bo przechrztyli borsuka”, ale też „sprytni, bo mądrze korzystali ze swoich supermocy”).

C. Bohaterowie (15 min)

Połącz osoby w kilka mniejszych zespołów (po 4–5 osób). Każdy zespół wybiera dowolną postać z filmu i przygotowuje jej krótki opis (cechy: wady i zalety, sposób bycia, ważny moment dla tej postaci w filmie, w jaki sposób przyczyniła się do uratowania pociągu lub pomocy innym bohaterom filmowym).

Po kilku minutach pracy grupowej zachęć każdy zespół (jeśli będzie na to gotowość), by przygotował scenę/zatrzymanie/stop-klatkę ukazującą tę postać w jakimś charakterystycznym momencie.

Poproś o odegranie scenki lub omówienie postaci na forum i sprawdźcie, czy wybrano te same, czy różne postaci. Zapytaj, skąd taki wybór – czemu wybierano podobnie albo różnie?

Etap III: Podsumowanie (8 min)

Powiedz, że aby pociąg mógł zostać uratowany (scena z filmu), każdy był potrzebny, każdy się na coś przydał, bo choć bohaterowie różnili się od siebie (tak jak uczniowie w klasie), to jednak się uzupełniali, mieli cechy, których potrzebowali nawzajem, umieli sobie pomagać, by osiągnąć wspólny cel. I koniec końców mieli podobne wartości, zależało im na sobie. Są to podstawowe elementy kooperacji/ współpracy.

Zapytaj grupę:

- co to jest współpraca?
- po czym poznajemy, że ludzie współpracują?
- w jakich sytuacjach spotkali się ze współpracą?

Zapisz na środku tablicy słowo WSPÓŁPRACA i spisuj skojarzenia, myśli, przykłady.

Na koniec podsumuj definicję przywołując uproszczoną definicję inspirowaną Wikipedią oraz Słownikiem języka polskiego PWN:

Współpraca to umiejętność pracy razem z innymi.

Polega na tym, że potrafimy dogadywać się, pomagać sobie i wspólnie wykonywać zadania, aby osiągnąć ten sam cel.

Współpraca jest ważna, bo pomaga nam budować dobre relacje z innymi ludźmi i lepiej się z nimi czuć oraz osiągnąć więcej lub poradzić sobie z trudną sytuacją.

Gdy ludzie współpracują, czują się częścią grupy. Dzięki temu grupa działa sprawnie, trwa dłużej i łatwiej osiąga wspólne cele.

To jak zgodne działanie różnych części ciała albo wszystkich elementów maszyny, które razem sprawiają, że wszystko działa poprawnie.

Więcej:

➔ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Wsp%C3%B3%C5%82praca>

➔ <https://sjp.pwn.pl/sjp/wspolpraca;2538059.html>

Zapytaj co musiało się wydarzyć, jaka panowała atmosfera, jakim nastawieniem wykazali się bohaterowie filmu by przejść od obojętności czy wrogości do współpracy, pomagania sobie i przyjaźni.

Poproś o przywołanie konkretnych scen, gdy zmieniało się coś w relacjach pomiędzy bohaterami i gdy udało im się współpracować.

Etap IV: Zastosowanie wiedzy (12 min)

Poproś uczniów i uczennice, by w parach (może innych niż poprzednim razem) przypomnieli, kiedy w ich klasie zmieniały się relacje, w jakich momentach byli lub są gotowi pomagać sobie i współpracować.

Połącz pary w czteroosobowe grupki i rozdaj każdej z nich pusty arkusz bingo (załącznik nr 1). Zadanie grupowe polega na przygotowaniu wzoru karty do gry z wypisanymi zachowaniami, które warto naśladować lub które uczniowie i uczennice dotąd przejawiali, a które budują dobre relacje i chęć współpracy w klasie (np. w jednej kratce: „Rozmawiam na przerwie z kimś, z kim dawno nie rozmawiałem”, w innej: „Piszę po lekcjach do osoby, której dziś nie było w klasie, z pytaniem, czy czegoś potrzebuje” lub: „Każdy zabiera głos, zanim podejmiemy decyzję” itp.).

Każdy z grupy przepisuje ułożone wspólnie kategorie na swoją kartę pracy i gdy wszyscy będą gotowi, rozpoczyna się rozgrywka bingo. Wszyscy wstają, krążą po sali, podchodzą do różnych osób i jeśli w ciągu ostatnich czterech miesięcy zachowali się w dany sposób, wpisują na karcie swoje imię (tylko raz na jednej karcie).

Podziękuj za udział w lekcji i za aktywność. Podsumuj, czego się uczyliście, czego mogliście dowiedzieć się o sobie i od siebie. Przytocz, jakich supermocy jest w klasie na ten moment najwięcej, i zachęć do rozwijania kolejnych cech, które pomagają być razem w klasie, współpracować i wspomagać się w trudnych sytuacjach.

ZAŁĄCZNIK NR 1

BINGO

Znajdź osobę, która odpowie pozytywnie, czyli zachowała się kiedyś tak jak w Twoim przykładzie. Wpisz jej imię przy opisie danego zachowania. Możesz umieścić imię danej osoby tylko raz. Wypełnij całą tabelę.

Kiedy skończysz, krzyknij: „BINGO!**”.**

IMIĘ: _____

IMIĘ: _____

IMIĘ: _____

BINGO

IMIĘ: _____

TWOJE IMIĘ: _____

IMIĘ: _____

IMIĘ: _____

IMIĘ: _____

IMIĘ: _____

Monolith Films Sp. z o.o.

Karolina Skriabin

Koordynator Projektów Edukacyjnych

karolina.skriabin@monolith.pl

tel.: +48 22 122 05 33

kom.: +48 662 287 445

www.kinoklasa.pl | www.monolith.pl

Opracowanie merytoryczne:

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej

SKONTAKTUJ SIĘ Z KINEM!

WYBIERZ DATĘ I GODZINĘ SWOJEGO POKAZU!

SZYBCY I SPRYTNI

